

En vision om Nordisk Medicin

Med lukningen af Nordisk Medicin (NM) krævede bladdøden et offer, som i mindst 30 år havde stået på listen over truede videnskabelige vækster. Kan vi lære noget af den historie?

I årene umiddelbart før, under og efter anden verdenskrig havde NM en større gennemslagskraft – en højere impact factor – end de nationale lægetidsskrifter, udgivet af de nordiske lægeforeninger. Konkurrencen fra de engelsksprogede tidsskrifter blev mærkbar, da stadig flere forskere valgte at publi-

överföring och inte kunskapsuveränitet. Psykiatrins företrädare får inte låsa begreppet psykiatrisk behandling till varje form för personlig påverkan eller terapeutiskt menade samtal. Den får inte utnyttja sin »forehandsits» i en revirkamp. Jag rekommenderar varje anställd i öppen psykiatrisk vård att läsa Stig Edlings reportage »Resa genom Psyk-Sverige» i VI nr 9–10 i år. Det är en grym läsning – klimatet är sämre än dåligt.

Socialtjänsten känner sig i underläge och har länge gjort så gentemot barnpsykiatrin. Det föranledde Barnpsykiatrikommittén att gå så långt som att föreslå en lagändring som gör det möjligt för socialnämnden att i vissa fall tvinga landstingets psykiatriska hälso- och sjukvård att delta i samråd.

»För psykiatrins ändrade perspektiv spelar namnfrågan ingen roll» säger Ottosson. Jag tror tvärtom, bl a för att det har den alltid gjort. Ju fortare man slutar använda t ex begreppet psykisk störning som en inadekvat term, desto fortare lägger man sig i fas med utvecklingen.

Jag använder begreppet *psykiskt funktionshinder* när det gäller individens nedsatta funktionsförmåga och *handikapp* när det gäller samma persons svårigheter i sociala sammanhang. En konsekvens av det blir att handikapp används allt oftare för grupper och funktionshinder oftare för den enskilde. Det är mera en principiell än en stor fråga och gemensam för alla handikappade.

Karl Grunewald
professor,
Saltsjö-Duvnäs, Nacka

cere for mere end det nordiske hjemmemarked. Det gav økonomiske problemer for NM. I 1972 trådte de nordiske lægeforeninger beredvilligt til. De påtog sig ikke alene det økonomiske men også det redaktionelle ansvar for NMs udgivelse. I tilgift blev NMs problemer både økonomiske og redaktionelle.

Redaktionel slingrekurs

De nye udgivere ændrede NM. Socialmedicinske problemstillinger kom til at præge indholdet med store rundbordssamtaler om emner, der ikke interesserede flertallet af læsere, mens de videnskabelige originalartikler fik mindre vægt. Som konsekvens holdt mange klinikere op med at læse NM.

I 1979 ændrede udgiverne igen kursen. NM skulle være mere klinisk orienteret, og jeg blev ansat i frontlinien som videnskabelig redaktør. Redaktionskomiteen gjorde et stort og beundringsværdigt arbejde for at spore NM ind på den nye kurs. Brain storm blev et fast programpunkt på redaktionsmøderne rundt om i de nordiske hovedstæder. I redaktionskomiteen bar de nationale lægetidsskrifters redaktører to kasketter. Den kun let skjulte dagsorden var at hindre, at initiativer fra NM skulle blive til ulempe for de nationale tidsskrifter. Ikke så få ideer blev skudt ned, af frygt for at NM skulle blive en konkurrent. Garanterne for NMs udgivelse fastholdt tidsskriftet i et redaktionelt dødsfavntag.

Det er vigtigt at drage den lære af NMs undergang, at redaktionel uafhængighed af andre tidsskrifter er en nødvendig forudsætning for, at et lægevidenskabeligt tidsskrift kan trives.

En vision

Udgangspunktet for NM var, at der blandt nordiske læger ikke eksisterede en ouverstigelig sprogbarriere. Det er stor individuel variation i størrelsen af denne internordiske sprogbarriere, men ét er sikkert, med tiden er fremmedsproget engelsk blevet det egentlige fælles nordiske sprog.

I Norden har vi stadig et fælles kulturelt værdigrundlag med en på mange måder unik videnskabelig tradition, som bliver værdsat i den øvrige verden.

Ville vi sammen i Norden kunne løfte opgaven med en engelsksproget alment lægevidenskabeligt tidsskrift? Forbilledet kunne være de store angelsaksiske tidsskrifter som Lancet, BMJ, NEJM og JAMA. Stilen skulle være vores egen.

Det er min vision, at et *Nordic Medical Journal* vil genopstå som fugl Phoenix fra asken af NM.

Hans Ole Hein
overlæge,
København

Kommentar:

Ett projekt som kräver stora pengar

Hans Ole Heins idé om en engelskspråkig – från de nordiska läkartidningarna oberoende – »Nordic Medical Journal» är tilltalande men ekonomiskt svår att realisera. Att komplett översätta en medicinskt vetenskaplig tidsskrift (från nordiska språk till engelska) blir mycket dyrt.

Jag har frågan i färskt minne. I en ansträngning att rädda Nordisk Medicin från nedläggning föreslog (våren 98) Läkartidningens dåvarande chefredaktör Mats Ekdahl att NM skulle relanseras på engelska. Undertecknad fick i uppdrag att utreda bl a de ekonomiska förutsättningarna för det »engelska projektet». Det visade sig snart att kostnaderna skulle bli orealistiskt stora.

I och för sig skriver och talar nordiska medicinare utmärkt engelska – men knappast på så avancerad nivå att deras engelskspråkiga texter skulle kunna publiceras utan mellanled av en professionell translator.

Men viktigast av allt: ett helt nytt tidsskriftsprojekt kräver betydande investeringar för att finansiera redaktion, produktion och distribution.

Hans Ole Heins utmärkta idé bollas därför närmast över till de potentiella investerare som anser en »Nordic Medical Journal» vara värd en rejäl satsning.

Bo Lennholm,
chefredaktör,
Läkartidningen